

POLSKA

NIEMCY

EUROPA

ANTOLOGIA

**PRZEGLĄDU ZACHODNIEGO
(1945 - 1990)**

**ZIEMIE ZACHODNIE
I PÓLNOCCNE**

**PROBLEMATYKA NIEMIECKA
I STOSUNKI
PÓLSKO-NIEMIECKIE**

**STOSUNKI MIĘDZYNARODOWE
INTEGRACJA EUROPEJSKA**

1995

2

(1995)

PL ISSN 0033-2437

*Czasopismo
Instytutu
Zachodniego
w Poznaniu*

**PRZEGLĄD
ZACHODNI**

Instytut Zachodni

PRZEGLĄD ZACHODNI

KWARTALNIK

SPIS TREŚCI

ANTOLOGIA TEKSTÓW „PRZEGLĄDU ZACHODNIEGO” (1945-1990)

Pół wieku „Przełądu Zachodniego” I

I. ZIEMIE ZACHODNIE I PÓLNOCCNE

<i>Maria Kielczewska, Leopold Gluck, Zagadnienie akcji migracyjnej na Ziemiach Zachodnich</i>	1
<i>Irena Turnau, O pochodzeniu dzisiejszej ludności miasta Wrocławia</i>	17
<i>Zygmunt Dulczewski, Problematyka badań socjograficznych na Ziemiach Zachodnich</i>	27
<i>Janusz Ziółkowski, Specyficzność problemów ekonomiczno-demograficznych Ziemi Zachodnich a szkolnictwo wyższe</i>	43
<i>Władysław Markiewicz, Zasiedlenie i zagospodarowanie Ziemi Zachodnich (1945-1964)</i>	55
<i>Michał Szaniecki, Instytuty Ziemi Zachodnich – ich działalność i miejsce w organizacji nauki polskiej</i>	73
<i>Józef Burszta, Kategorie społeczno-kulturowe ludności Ziemi Zachodnich</i>	79
<i>Bohdan Gruchman, Ziemia Zachodnie w życiu gospodarczym Polski</i>	101

II. PROBLEMATYKA NIEMIECKA I STOSUNKI POLSKO-NIEMIECKIE

<i>Alfons Kłafkowski, Niemcy jako przedmiot prawa międzynarodowego</i>	113
<i>Zygmunt Wojciechowski, Polityka wschodnia Niemiec a katastrofa współczesnej cywilizacji</i>	123
<i>Zdzisław Kaczmarczyk, Polska granica zachodnia w perspektywie tysiąca lat historii</i>	135
<i>Karol Marian Pospieszalski, Terror hitlerowski w Polsce 1939-1945</i>	153
<i>Józef Konieczny, Nowe elementy w postawach zachodnioniemieckiego społeczeństwa wobec Polski</i>	171
<i>Gerard Labuda, Dzieje Prus jako zagadnienie historiograficzne</i>	193
<i>Krzysztof Skubiszewski, Czy Gdańsk był powodem wojny?</i>	211
<i>Lech Janicki, Sporne problemy prawne w stosunkach PRL-RFN</i>	243
<i>Jerzy Kozański, Kreisauer Kreis – odłam niemieckiej opozycji prawicowej w II Rzeszy</i>	267
<i>Henryk Głuch, „Zachodnia, niemiecka i polska” w historiografii</i>	281

III. STOSUNKI MIĘDZYNARODOWE INTEGRACJA EUROPEJSKA

<i>Kazimierz Tymieniecki</i> , Imperializm niemiecki na tle innych imperializmów światowych	301
<i>Jan Zdzitowiecki</i> , Europa Środkowa w służbie Niemiec	321
<i>Jerzy Krasuski</i> , Zasadnicze tendencje dziejów politycznych Europy Zachodniej 1945-1965	331
<i>Zdzisław Nowak</i> , Międzynarodowa integracja gospodarcza (pojęcie i charakter)	349
<i>Andrzej Kwilecki</i> , Socjologiczne aspekty stosunków między Francją a Niemiecką Republiką Federalną	371
<i>Janusz Pajewski</i> , Mit: Mitteleuropa. Idea, ideologia, legenda?	391
<i>Anna Wolff-Powęska</i> , Niemiecka droga do Europy	397

RADA REDAKCYJNA

Jan Barcz, Lech Janicki, Jerzy Kozeński, Andrzej Kwilecki, Gerard Labuda, Czesław Łuczak,
Henryk Olszewski, Hubert Orłowski, Tomasz Schramm, Tomasz Szarota, Lech Trzeciakowski,
Wacław Wilczyński, Marian Wojciechowski, Anna Wolff-Powęska (przewodnicząca),
Tadeusz Seweryn Wróblewski

KOLEGIUM REDAKCYJNE

Redaktor naczelny: Hanka Dmochowska
Członkowie: Piotr Kalka, Bogdan Koszel, Stanisław Lisiecki
Sekretarz redakcji: Romualda Zwierzycka

Wydanie publikacji dofinansowane przez Komitet Badań Naukowych

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo skracania
i adiustacji tekstów

WYDAWCA: INSTYTUT ZACHODNI, INSTYTUT NAUKOWO-BADAWCZY
POZNAŃ, STARY RYNEK 78/79

Nakład 600 egz. Objętość ark. wyd. 31,0, ark. druk. 26,25. Papier druk. sat. kl. III, 80 g, 70 × 100.
Oddano do składu w kwietniu 1995 r. Podpisano do druku w październiku 1995 r. Druk. ukończono
w listopadzie 1995 r. Zam. nr 168/71

POZNAŃSKA DRUKARNIA NAUKOWA – POZNAŃ, UL. HEWELIUSZA 40

INHALT

ANTHOLOGIE VON „PRZEGLĄD ZACHODNI”

I. POLENS WEST- UND NORDGEBIET

- Maria Antkowińska, Leopold Gluck, Das Problem der Migrationen der Westgoten
 Irene Bernick, Über die Herkunft der heutigen Bevölkerung von Wenden
 Zygmunt Dobrowolski, Demographische Probleme in West- und Nordpolen
 Janusz Zieliński, Die Wesen der ethnographisch-demographischen Probleme im Westpolen und Nordpolen
 Władysław Markiewicz, Die Besiedlung und die ethnographischen der Westpolen
 Nils-Jens Svendsen, Geschichtlich-kulturelle Kategorien der Bevölkerung des Westpolen
 Michał Świrski, Die Instabilität der Westpolen – aus Topologie und die Bedeutung in der Organisation der politischen Verwaltung
 Stefan Grzesiak, Die Westpolen in der Wirtschaft Polen

II. DIE DEUTSCHE PROBLEMATIK UND DIE POLNISCH-DEUTSCHEN BEZIEHUNGEN

- Alfons Klifkowski, Deutschland als der Gegenstand der völkerrechtliche
 Zygmunt Dobrowolski, Die deutsche Deutschland und die Katastrophe der Gegenwart
 Zdzisław Kaczmarski, Die polnische Westpolen in der Perspektive der historischen Geographie
 Karol Marian Pogorzelski, Nazi-Terror in Polen
 Josef Kossowatz, Die neuen Elemente in der Geschichte der westdeutschen Bevölkerung
 Gerard Labuda, Die Geschichtliche Probleme als historiographisches Problem
 Krzysztof Jaskiewicz, Was Gdansk (Danzig) die Ursache des Kriegs?
 Lech Jasiński, Die kontroversielle Legal-Probleme in den Beziehungen Polen-DEU
 Jerzy Kowalski, Kritischer Karte – ein Faktor der deutschen Rechtsopposition im Grenzland
 Henryk Olszewski, Die Ideologie der „deutschen Weg“ in der Geschichtswissenschaft

III. INTERNATIONALE BEZIEHUNGEN, EUROPÄISCHE INTEGRATION

- Kazimierz Dworzeński, Deutscher Imperialismus und der Westpolen
 Jan Zieliński, Mitteleuropa im Dienste Deutschlands
 Jerzy Kruszyński, Grundtendenzen Tendenzen der politischen Geschichte Westpolen
 Zdzisław Nowak, Die internationale wirtschaftliche Integration (Begriff und Charakter)
 Andrzej Kwaśnicki, Soziologische Aspekte der Beziehungen zwischen Frankreich und der SED
 Janusz Polowski, Mythos: Mitteleuropa – Idee, Ideologie, Legende
 Anna Hoff-Pawłowska, Deutscher Weg zu Europa

CONTENTS

ANTHOLOGY OF THE „PRZEGLĄD ZACHODNI”

I. POLAND'S WESTERN AND NORTHERN TERRITORIES

- Maria Antkowińska, Leopold Gluck, The Problem of Migration Acom in the Western Territories
 Irene Bernick, The Origin of the Contemporary Wenden Population
 Zygmunt Dobrowolski, The Problems of the Demographic Basis of the Western Territories
 Janusz Zieliński, The Specific of the Ethnological and Demographic Problems in the Western Territories and the Academic Issues
 Władysław Markiewicz, The Settlement and Economic Arrangement of the Western Territories
 Michał Świrski, The Instability of the Western Territories – Activity and Plans in the System of Polish States
 Nils-Jens Svendsen, The Socio-Cultural Categories of the Western Territories' Population
 Stefan Grzesiak, The Western Territories in the Polish Economic Life

II. GERMAN PROBLEMS AND POLISH-GERMAN RELATIONS

- Alfons Klifkowski, Germany as a Object of the International Law
 Zygmunt Dobrowolski, The German Policy of Germany and the Catastrophe of Contemporary Poland
 Zdzisław Kaczmarski, Polish Western Frontier in the View of Modern History
 Karol Marian Pogorzelski, Nazi Terror in Poland
 Josef Kossowatz, The New Elements in the Activities of West German Society towards Poland
 Gerard Labuda, History of Prussia as a Historiographic Problem
 Krzysztof Jaskiewicz, Was Gdansk (Danzig) a Cause of War?
 Lech Jasiński, The Controversial Legal Problems in the Relations between Poland and F.R.G.
 Jerzy Kowalski, Kritischer Karte – a Part of German Right Opposition
 Henryk Olszewski, The „German Way” Ideology in Historiography

III. INTERNATIONAL RELATIONS, EUROPEAN INTEGRATION

- Kazimierz Dworzeński, German Imperialism against the Background of the World Imperialism
 Jan Zieliński, Central Europe in the German Service
 Jerzy Kruszyński, The Basic Tendencies of the West European Political History, 1945-1949
 Zdzisław Nowak, The International Economic Integration (Idea and Character)
 Andrzej Kwaśnicki, The Sociological Aspects of the Relations between France and German F.R.G.
 Janusz Polowski, The Myth of Mitteleuropa: Idea – Ideology – Legend
 Anna Hoff-Pawłowska, The German Way into Europe

